

KANUUNA – KAUPUNKIMAISEN NUORISOTYÖN KEHITTÄMISVERKOSTO

Kanuuna-verkoston toimintakertomus 2016

2016 – Verkostot toimivat ja kehittävät nuorisotyötä Kanuuna-verkoston sisällä

Kymmenentenä toimintavuotenaan valtakunnallisesti toimiva ja vaikuttava Kanuuna on erilaisten ja eritasoisten verkostojen toimintakenttä. Kanuuna koskettaa Kanuuna-kaupunkien nuorisotyöntekijöiden lisäksi isoa joukkoa pienempien kuntien ja järjestöjen työntekijöitä Kanuunan eri verkostojen ja koulutusten kautta.

Nuorisotoimenjohdolle suunnattu Kanuuna-seminaari kokoaa kaupungin nuorisotoimenjohdon yhteen. Vuonna 2016 kokoonnuttiin Kouvolassa. Teemaseminaarissa kokoontuvat johto ja teemaan liittyvät nuorisotyön asiantuntijat, vuonna 2016 seminaari järjestettiin Jyväskylässä.

Monikulttuurisen yhdenvertaisen nuorisotyön verkosto kokoontuu vuosittain kehittämään monikulttuurisen ja yhdenvertaisen nuorisotyön edellytyksiä, vuonna 2016 verkosto oli koolla Joensuussa. Verkostolla oli iso rooli Ihmisoikeusliiton kanssa toteutettavan Ihmisoikeuksien RoadShow -koulutuskiertueen suunnittelussa. Humakin kanssa vuonna 2016 toteutetun Ihmisoikeuskasvatuksen kouluttajaopintojen (15 op) teemojen ylläpitäminen jatkuu koulutuksen loputtua Monikulttuurisen ja yhdenvertaisen nuorisotyön verkoston tapaamisissa.

Kanuunan auditointiverkosto lähti liikkeelle talotoiminnan arvioinnista ja kehittämisestä, mutta työ on laajentunut koskemaan myös monia muita nuorisotyön alueita. Vuonna 2016 verkosto kokoontui Kokkolassa. Kaikille avoimia itsearviointi/auditointikoulutuksia mallin käyttöönottamiseen järjestettiin vuonna 2016 Porissa, Kokkolassa ja Lahdessa. Osallistujia koulutuksissa oli lähes 80 ja kolmasosa osallistujista oli muista kuin Kanuuna-kaupungeista.

Nuorisotyö koulussa -verkoston perustamiskokous oli Kokkolassa marraskuussa 2015. Verkosto jatkaa Koulun ja nuorisotyön yhteistyö -hankkeen (2012–2014) aikana laajentunutta nuorisotyön kehittämistä kouluilla. Verkosto on tärkeä työkalu kehittämistyön jatkamisessa ja hyvien käytäntöjen jakamisessa. Verkoston päätapahtuma oli syyskuussa 2016 Helsingissä pidetty Nuorisotyö koulussa -seminaari johon osallistui 300 henkilöä yhteensä 44 kunnasta eri puolelta Suomea.

Kanuunan verkostot eivät ole tiukasti suljettuja vaan sovitusti mukana voi olla kuntien nuorisotyötä tekevien lisäksi niin järjestöjen kuin muiden nuorten parissa toimivien tahojen edustajia.

Toimijat ja yhteistyökumppanit

Kanuuna-verkostossa ovat mukana yli 40 000 asukkaan kunnat. Vuonna 2016 mukana olivat Helsinki, Espoo, Tampere, Vantaa, Turku, Oulu, Jyväskylä, Lahti, Kuopio, Kouvola, Pori, Joensuu, Lappeenranta, Hämeenlinna, Rovaniemi, Vaasa, Seinäjoki, Kotka, Salo, Mikkeli, Porvoo, Kokkola, Hyvinkää, Rauma, Nurmijärvi, Lohja ja Järvenpää. Kaikista kunnista osallistuttiin vuoden aikana Kanuuna-verkoston toimintaan.

Yhteistyötahot

Humak – Kanuuna solmi lokakuussa 2015 kumppanuussopimuksen Suomen Humanistisen ammattikorkeakoulun kanssa. Tavoitteena on kehittää yhteistyömalli, joka tuottaa lisäarvoa kaupunkimaisen nuorisotyön ja nuorisotyön osaamisen kehittämiseksi, edistää tutkimus- ja kehittämistoimintaa, lisää oppilaitosten ja Kanuuna-verkoston vuorovaikutusta, tehostaa kehittämisresurssien käyttöä ja tiivistää yhteistyötä palvelutoiminnassa ja edunvalvonnassa.

Vuonna 2016 Kanuunaan koulutettiin yhteistyössä Humakin kanssa 20 henkilön Ihmisoikeuskasvattajien (15 op) verkosto Espoosta Rovaniemelle vahvistamaan ihmisoikeusperustaista nuorisotyötä.

Walkabout -pohtimisvaellus on Humakin ja Kanuunan +16 -vuotiaille suunnatun nuorisotyön käytäntölähtöinen tutkimus- ja kehittämishanke joka toteutetaan 2016–2017. Eri puolilta Suomea tulevat nuorisotyöntekijät (10) kehittävät, kokeilevat ja arvioivat uusia +16 -vuotiaille tarkoitettuja toimintamuotoja vuonna 2016. Toinen vaeltamisryhmä aloittaa vuonna 2017.

Kanuunan erityisasiantuntija ja koordinaattori osallistuivat 13.12.2016 yhtenä yhteistyökumppanina Humakin järjestämään työpajaan jossa pohdittiin tulevaisuuden yhteisöpedagogien osaamistarpeita.

Nuorisotutkimusverkosto – Nuorisotutkimusverkoston kanssa yhteistyössä on toteutettu verkoston aiemmat kehittämis- ja tutkimushankkeet.

Allianssi – Allianssi on ollut Kanuunalle keskeinen yhteistyötaho erityisesti yhdenvertaisuus ja osallisuus teemoissa. Kanuuna osallistuu oman keväisen monikulttuurisen nuorisotyön koordinaattoreiden verkostotapaamisen lisäksi Allianssin syksyisen verkostotapaamisen järjestämiseen. Kanuuna-verkosto ja Allianssi uusivat vuonna 2016 kumppanuus-sopimuksen jonka avulla edistetään yhdessä nuorisotoimialan asioita ja nuorten hyvinvointia.

ELY-keskukset – Kanuuna-verkoston suhdetta pienempiin kuntiin on pohdittu paljon. Erityisesti on mietitty yhteistyön ja vuoropuhelun mahdollisia muotoja, koska alle 40 000 tuhannen asukkaan kunnissa on hyvin erikokoisia kuntia ja nuorisotoimia. Yksi luonteva yhteistyön tapa on ollut toimiminen yhteistyössä ELY-keskusten kanssa. Vuonna 2012 aloitettua yhteistyötä auditointikoulutuksen tiimoilta pienempien kuntien kanssa on jatkettu edelleen myös vuonna 2016. Ely-keskusten kautta on tiedotettu myös muista koulutuksista ja seminaareista.

Seudullinen yhteistyö – Lähes kaikilla Kanuuna-verkoston kaupungeilla on alueensa pienten kuntien kanssa yhteistyötä seutuyhteistyön kautta. Esimerkkejä tällaisesta yhteistyöstä ovat mm. Pohjois-Savon alue, Kaakonkulma, Lahden seutu ja Kuuma-kunnat.

Kuntaliitto – Vuoden aikana jatkettiin keskustelua Kanuuna-verkoston ja Kuntaliiton yhteistyön tiivistämisestä. Kuntaliiton edustaja oli mukana Kanuunan vuosi- ja teemaseminaarissa.

Verkoston tavoitteet olivat vuonna 2016

1. Kuntarajat ylittävän nuorisotyölähtöisen kehittämis- ja tutkimustoiminnan koordinointi

Kanuunan tavoitteena on olla verkosto, jossa kaupunkimaista nuorisotyötä kehitetään nuorisotyölähtöisesti, ja jonka kehittämis- ja tutkimustyö vastaa jatkossakin kunnallisen nuorisotyön arjesta nouseviin tarpeisiin. Verkoston kehittämis- ja tutkimushankkeisiin voi tutustua Kanuunan sivuilla.

2. Kunnallisen nuorisotyön verkostoitumismahdollisuuksien luominen ja ylläpitäminen

Kanuuna-verkoston tavoitteena on olla nuorisotoimien yhteistyöfoorumi ja työntekijöiden ammatillinen tukiverkosto. Luomalla ja ylläpitämällä edellytyksiä yhteistyölle Kanuuna-verkosto mahdollistaa nuorisotyön laaja-alaisen kehittämisen.

3. Ajankohtaisen nuorisotyötä koskevan tiedon tuottaminen ja jakaminen

Kanuuna-verkostossa tuotetaan nuorisotyön kehittämisen tueksi tietoa kunnista ja kaupunkimaisesta nuorisotyöstä, tunnuslukuihin voi tutustua verkkosivuilla. Kuntien oman kehittämistyön välineinä toimivat yhteisin kriteerein kerätyt tunnusluvut ja auditointien ja itsearviointien kriteeristöt ja toimintamallit. Kuntien itsenäisesti tuottamaa materiaalia (strategiat, ohjelmat, suunnitelmat, hyvät käytännöt) jaetaan sekä Kanuuna-verkoston tapaamisissa että verkkosivuilla.

Kehittämis- ja tutkimushankkeissa tuotetaan tietoa sekä kuntien oman kehittämistyön tueksi että laajemmin nuorisotyössä ja -politiikassa hyödynnettäväksi.

4. Nuoriso(työ)alan ajankohtaisiin haasteisiin vastaaminen

Kanuuna-verkoston tavoitteena olla mukana oleville kunnille resurssi, joka mahdollistaa tarvittaessa nopeankin reagoimisen nuoriso(työ)alalla tapahtuviin muutoksiin ja kunta-alan ajankohtaisiin haasteisiin. Esimerkiksi verkoston teemaseminaarit toimivat tällaisen nopean reagoinnin välineenä, kehittämis- ja tutkimushankkeista puolestaan saadaan ajankohtaista tietoa nuorille suunnattujen palveluiden kehittämisen tueksi.

Toimintasuunnitelmaan kirjatut toimenpiteet verkoston tavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi vuodelle 2016 ja kuinka ne ovat toteutuneet.

Toiminta vuonna 2016

VERTAISOPPIMINEN

1. **Kanuuna-kuntien johdon kaksipäiväinen tapaaminen**, 10.–11.11.2016. Tapaaminen järjestettiin Kouvolassa. Kohderyhmänä nuorisotoimenjohtajat (2 osallistujaa/kunta). Kanuunan toimintaan ja hallintoon liittyvien asioiden lisäksi teemana olivat mm. sote, tulevaisuuden kunta ja ihmisoikeudet. Materiaali löytyy Kanuunan sivuilta materiaalipankista.
2. **Teemaseminaari**, 12.–13.5.2016 järjestettiin Jyväskylässä. Kohderyhmä: nuorisotoimenjohtajat ja ne asiantuntijat, joita käsiteltävä teema koski. Seminaari toteutui suunnitellusti. Teemana oli mm. Walkabout-pohtimisvaellus, +16 – vuotiaat nuorisotyössä ja Ohjaamot. Materiaali löytyy Kanuunan sivuilta materiaalipankista.

KEHITTÄMINEN, KOULUTUS JA TUTKIMUS

3. **+16 -vuotiaat nuorisotyössä.** Hankkeen tavoitteena on selvittää miten nuorisotyö voi tehokkaammin tukea nuorten tulevaisuuden haltuunottoa niin vapaa-aikana kuin myös koulutus- ja työurien osalta, miten nuorisotalotoimintaa voidaan kehittää paremmin + 16-vuotiaille ja miten innostaa tämän ikäisiä nuoria aktiiviseen yhteiskunnalliseen toimijuuteen. Hanke koostuu kuntien ideoimista hankkeista, joiden kokemusta, osaamista ja tietoa on tarkoitus tiivistää ja jakaa nuorisotyön toimijoiden omana kehittämistyönä, sekä yhteistyökumppani Humakin kanssa joka on hankkeen hallinnoija. Hankkeessa on kaksi pohtimisvaeltajaryhmää joissa on 10–12 nuorisotyöntekijää. Ensimmäinen vaeltajaryhmä aloitti vuonna 2016. Toinen ryhmä aloittaa vuonna 2017.
4. **Ihmisoikeuskasvatuksen kouluttajaopinnot 15 op yhteistyössä Humakin kanssa.** Kanuuna-kaupunkien nuorisotyöntekijöistä Espoosta Rovaniemelle koulutettiin lähes 20 ihmisoikeuskasvattajan verkosto tukemaan ihmisoikeusperustaisuutta nuorisotyössä ja kehittämään yhteistyötä ihmisoikeusperustaisten järjestöjen kanssa.
5. **Ihmisoikeuksien RoadShow –koulutuskierros.** Ihmisoikeusliiton ja Kanuunan yhteistyössä toteuttama Ihmisoikeuskoulutus-kierros "RoadShow" kiertää Kanuuna-kaupungeissa elokuusta 2016 helmikuuhun 2017. Kiertueen tavoitteena on tavoittaa vähintään 30 % kunnallisista nuorisotyöntekijöistä (ja nuorisotyön johtajista). Koulutuskalenteri ja kuvaus koulutuspäivästä löytyvät Kanuunan sivuilta materiaalipankista.

6. Digitaalisen nuorisotyön räätälöity koulutus 9.11.2016 Kanuuna-kaupunkien nuorisotyön johdolle, asiantuntijoille ja nuorisotyöntekijöille, joiden työrooliin digitaalisen nuorisotyön kehittäminen kuuluu. Koulutuksen suunnittelu ja toteutus Kanuunan digiryhmä ja Verke.

OSAAMISEN JAKAMINEN

7. **Nuorisotyön arvioinnin kehittäminen.**

Lähes kaikkien Kanuuna-kaupunkien tunnusluvut löytyvät Kanuunan verkkosivuilta. Kanuuna-kaupungit ja Kanuuna-kaupunkien nuorisotoimet ovat lähtökohdiltaan hyvin erilaisia. Tunnuslukuja on avattu kaupunkikohtaisilla täydennysteksteillä.

Auditointityökalun käyttöotto. Auditointiverkoston tapaamisessa Kokkolassa 11.–12.11.2016 tutustuttiin Kokkolan NUPS-työhön ja pohdittiin miksi nuorisotyötä tehdään? Arvioitiin erilaisten kehittämismallien, tunnuslukujen ja itsearviointia/auditointimallin yhteyksiä ja mahdollisuuksia. Verkoston tapaamisessa päivitettiin kaupunkien itsearviointi/auditointimallin uusien kriteeristöjen käyttöönottoa ja arvioitiin erilaisia tapoja nuorten toteuttamille arvioinneille.

Itsearviointi/auditointikoulutuksia mallin käyttöönottamiseen järjestettiin vuonna 2016 Porissa, Kokkolassa ja Lahdessa. Osallistujia koulutuksissa oli lähes 80 ja kolmasosa osallistujista oli muista kuin Kanuuna-kaupungeista.

8. **Nuorisotyön verkostojen toimiminen.**

Monikulttuurisen ja yhdenvertaisen nuorisotyön verkosto kokoontui Joensuussa 14.–15.3.2016. Tapaamisessa kehitettiin yhdessä Ihmisoikeusliiton pääsihteerin kanssa tulevan Kanuuna-kaupunkien koulutuskiertueen mallia ja tutustuttiin SPR:n rasismiin puuttumisen Treenikehä –työpajamalliin.

Nuorisotyö koulussa –verkosto kokoontui helmikuussa Porvoossa. Vuonna 2015 perustetun verkoston päätapahtuma oli vuonna 2016 Helsingin kaupungintalolla 20.9. järjestetty Nuorisotyö koulussa –seminaari johon osallistui 300 niin nuorisotyön, koulujen kuin järjestötyön ammattilaisia.

Marraskuussa 2016 Kanuuna-kaupunkien suunnittelijat (tai suunnittelutyön kaltaista työtä eri nimikkeillä tekevät) kokoontuivat lounastapaamisessa Digitaalisen nuorisotyön koulutuksen yhteydessä Kouvolassa. Tapaamisia jatketaan.

EDUNVALVONTA

9. **Kanuunan Valtion nuorisoasiain neuvottelukunnan jaoston jäsenyydet.**

Tutkimus- ja arviointijaoston Kanuunan edustajaksi valittiin vuonna 2016 Riitta Veijola Oulusta ja ennakoitijaostoon Jouni Kivilahti Lahdesta.

KANSAINVÄLINEN TOIMINTA

10. **Kansainvälinen verkottuminen, vertaisoppiminen ja edunvalvonta**

The European Network of Local Departments for Youth Work –verkoston (InterCity Youth tai lyhyemmin ICY) hallituksessa Kanuunan edustajana on erityisasiantuntija Lasse Siurala. Verkoston kokousmuistiot ja muut materiaalit voi lukea Kanuunan verkkosivuilla.

InterCity Youth -verkosto sai rahoitusta kolmevuotiselle strategiselle kumppanuushankkeelle. Hankkeen hallinnoija on KEKS ja Kanuuna on yksi partnereista. Hankkeen tavoitteena on mm. luoda yhteiset indikaattorit nuorisotyön kehittämiseksi, levittää hyviä käytäntöjä ja kehittää vertaisoppimista nuorisotyössä (tutustu hankkeeseen www.intercityyouth.eu). Indikaattoriyöryhmän työhön osallistuu Kanuunan edustajana Annina Kurki Lahdesta ja Petra Sorvisto Espoosta.

Vuosittainen ICY-konferenssi järjestettiin vuonna 2016 Italiassa Cinisello Balsamossa. Kanuunan edustajina konferenssissa olivat Lasse Siurala, Tuula Soininkallio Kouvolasta ja Merja Nordling Espoosta. Tuula ja Merja raportoivat Kanuuna-seminaarissa konferenssista. Kanuunalaisia konferenssissa oli lisäksi Turusta Annina Lehtiö-Vainio ja Virpi Sojakka ja Helsingistä Tommi Laitio.